

Jan van Coudenhoven, * ± 1275, tr.: N.N..
Kind:

I.
Jan van Coudenhoven, * ± 1300, † ± 1350, tr.: Ver Sanne.
Kinderen:

1. Jan, volgt II.

II.
Jan Jansz van Coudenhoven, † > 14-09-1399, tr.: Lisebette Dirc Butsielldr, begr. Oude Kerk Delft ca. 1367, dv.
Dirc Butsiel en N.N..
Kinderen:

1. Vranck, volgt III.
2. Dirck, volgt III².

III.
Vranck Jansz van Coudenhoven, * ± 1360, † > 1434, tr.: mog. Court/Koert Bone Ansem Boenensdr, dv. Court
Bone Ansem Boenensz en N.N..
Kinderen:

1. Jan Vranckesz van Coudenhoven, † < 13-09-1460.
2. Coert, volgt IV.
3. Dochter, begr. 1421.
4. Dochter, begr. 1434.

III².
Dirck Jansz van Coudenhoven, tr.: N.N..
Kinderen:

1. Jan van Coudenhoven.

IV.
Coert Boen Vranckesz, * ± 1385, tr.: N.N..
Kinderen:

1. Florijs, volgt V.

V.
Florijs Boen van Koudenhove, * ± 1410, tr.: Sophia van der Hoeven.
Kinderen:

1. Vranck, volgt VI.
2. Adriaen Florijs Boen van Coudenhoven.
3. Claes, volgt VI².
4. Florijs, volgt VI³.

VI.

Vranck Florisz Boon van Couwenhoven, [oudere broer van Floris Florisz. Boon van Coudenhove, * ± 1442, subst. schout], tr.: N.N..

Kinderen:

1. Lenaert Boon Vrankesz.
2. Pieter Vranckesz.
3. Huyge Vranckesz. (Couwenhoven) [is nog niet bewezen], * ± 1454, gen. Maasland 23-06-1594 inzake verponding ald., tr: N.N..

Kind:

VIIa.

Engelbrecht Huygensz (van Couwenhoven), van Maeslantsche Sluys (=Maassluis), herbergier op Sluys, leenman van Hodenpijl (vanaf 1527), afslager van de vis, eigenaar van een visbank en een taanhuis, pachter op Grafelijkheidtienden onder Maasland, † tussen 11-05-1549 en 23-03-1550, tr.: N.N., leeft nog 23-05-1550.

Zijn nakomelingen hanteerden het wapen
(kruis van zilver op blauw veld)
van de aanzienlijkste naamgenoten in deze streek;
Of zijn verwant zijn is mogelijk maar nog niet bewezen!
Echter, goed "Hodenpijl" was ook in het bezit van de oudere naamgenoten (vóór 1357)

Kind:

VIIIa.

Mr. Allaert Engelbrechtsz (van Couwenhoven), herbergier op Sluys (=Maassluis), eigenaar van een visbank, afslager en vroombewaarder, pachter van grafelijkheidstienden onder Maasland, volgde z'n vader op in het Hodenpijlsleen (tot 1555), setter van Maasland, † na 28-07-1559, tr.: Leuntje Pieters, *alias Leun Mr. Alderde*, † na hem.

Kind:

IXa.

Pieter Aldertsz van Couwenhoven, gecommiteerde van de visserij (1603), Schuttingman, deeleigenaar van het oude Taanhuis, ouderling Geref. Kerk Maassluis, burgemr. en schout van Den Briel, † vóór 1614, tr.: Lysbeth Ariensdr., † na haar man.

Kind:

Xa.

Engelbrecht Pietersz Kouwenhoven, * ± 1584, Schuttingsman, Penningmr. van de zalmvisserij, Heilige Geestmr., Kerkmr. Geref. Kerk te Maassluis, Burgemr. ald. (1654), wo. ald., † ald., □ ald. Grote Kerk (g.261 – verplaatst van midden van de kerk naar de wand aan koorzijde) 05-04-1654, tr. ald. 08-02-1609 (j.m.en j.d. van Maassluis): Maertge Aryensdr., * ± 1590, □ Grote Kerk Maassluis 07-1649.

De zerk (88x200) fraai bewerkt met, binnen ovale omlijsting een volledig wapen; met daaronder, eveneens binnen een omlijsting, in reliëf, een ten dele uitgesleten opschrift. Wapen: een schild beladen met drie appels met de stelen naar onder (2, 1). Helmtaken een vlucht.
Opschrift langs de bovenrand (ten dele uitgesleten): D(G)R(HT) 261 (E.) P.K.H. (Dit Graf Hoort Toe-Engelbrecht Pietersz. Kouwen Hoven).
Voorts bovenaan op een banderol de woorden: ICK RUST IN GODT Op de ovale wapenomlijsting (later ingehakt): DIT GRAF HOORT TOE ANNETIEN GEDEIIONSDR (=zijn schoondochter!) En vervolgens op het onderpaneel: HIER LEYT BEGRAVEN / .....GHE ARIENSD. / ..... IAER ... / 1649 DEN 5 IVVLY / OVT 59 IAER / ENDE HAER MAN / ENGBRECHT PIETERSZ / KOU- WENHOVEN OUT / 70 IAEREN STERF DEN / 5 APRIL ANNO 1654.

Maassluis, Grote Kerk, g.261

Het wapen hieronder is van de Rotterdamse familie; de Maassluisse familie voerde echter alleen de granaatappels, welke symboliseert de rijke zegen en vruchtbaarheid (het ontbreken van deze vrucht wordt in het O.T. als een strafgerichts Gods beschouwd).

XIa.

Pieter Engebrechtsz Kouwenhoven, visser, □ Maassluis 11-06-1687, tr. ald. 02-07-1634: Maertegen Robbrechtsdr., □ Maassluis 04-10-1679.

Kind:

XIIa.

Ary Pietersz Kouwenhoven, * Maassluis 21-07-1647, Geref., □ ald. 31-12-1728, tr. okt. 1673 (attest Vlaardingen 11-10-1673): Barber Doen, ~ Vlaardingen, † vóór 03-08-1736, dv. Doe Pietersz de Cater en Maertje Cornelisdr Speck.

Kind:

XIIIa.

Pieter Arensz Kouwenhoven, ~ Maassluis 30-10-1680, □ ald. 18-09-1723, tr. ald. 09-05-1706: Ariaantje Gerrits van Kempen, ~ Maassluis 06-09-1682, † (aangifte) ald. 25-09-1730, dv. Gerrit Isaasz van Kempen en Trijntje Pieters van der Heijde. Voor hun tr. wo. ze beide aan de St. Agathastraat.

Kind:

XIVa.

Barbara Pieters (Barber) Couwenhoven, ~ Maassluis 28-08-1710, □ Scheveningen 27-05-1747, tr. Scheveningen 26-04-1733: Dirk Arens Keus, ~ Scheveningen 08-12-1709, □ 17-03-1795, zv. Arie Leenderts Keus/Kervingh en Klaartje Arends Harteveld (Scheveningen), tr. (2) Scheveningen 01-10-1747: Leuntje Gyse Lap, ~ Scheveningen 04-03-1714, dv. Gysbert Teunisse Lap (=Tuit) en Cornelia Jacobs Ros (=Lap).

VI².

Claes Boen Florisz van Coudenhoven, tr. mog.: N. Broeck.

Kinderen:

1. Boen Claesz van Coudenhoven.
2. Joris, volgt VII.
3. Arien, volgt VII².

VI³.

Florijs Boen van Koudenhove, de Jonge, tr.: N.N..

Kinderen:

1. Marileen Florijs Boen van Koudenhove.
2. Pieter Boon Florijsz van Koudenhove, † vóór 10-10-1510.

VII.

Joris Claesz van Coudenhoven, tr.: Catharijn Pouwelsdr.

Kinderen:

1. Floris Joris van Coudenhoven.

VII².

Arien Claes Florisz, tr. mog.: Ariens Holy, dv. Arien Jacobsz van Holy en mog. N. Brasser.

Kinderen :

1. Willem Adriaensz Holy, * ca. 1512/13, † Vlaardingen 20-09-1609, tr.: Jenneken Corsdr.
Kinderen:
  - a. Mariken Willemsdr Holy.
  - b. Neeltgen Willemsdr Holy.
2. Arien Ariens.

DE SOCIALE ONTWIKKELING VAN EEN OUD VISSERSGESLACHT

(van Coudenhove - van Couwenhoven - Kouwenhoven)

Nu de oostpunt van het eiland Rozenburg voor industriële doeleinden is ontsloten en de nieuwe werf van de Heer *Verolme* werkgelegenheid belooft te bieden aan duizenden van onze steeds meer uitbreidende bevolking, is het interessant te vernemen dat dit gebied eens dienstig was aan de zalmvisserij en dat de revenuen daar bepaald hebben bijgedragen tot de welvaart van Rotterdam en van de meer nabij gelegen plaatsen Maeslantsluys en Brielle.

Hetgeen hier volgt berust geheel op een genealogisch onderzoek. Mogelijk acht de één of ander het niet in overeenstemming met de conclusies waartoe de gepopulariseerde, merendeels marxistisch georiënteerde, in systeem samengevatte geschiedschrijving is gekomen. Dit kan dan een aansporing inhouden de feiten nauwkeurig waar te nemen.

Het verhaal begint met een zekere *Engelbrecht Huygenz.*, van Maeslantsche sluis. Op 24 juli 1539 verkreeg hij een commissie als afslager en vroombewaarder, van de „luyden van der rekeninge in den Hage”.¹⁾ Hierbij werd bepaald dat alleen hij de vis, die dagelijks op „Maeslant” meer en meer werd aangebracht en gevangen was op de Maas voor en nabij „den Brielle” zou afslaan en verkopen op gelijke voet als dit geschiedde te Rotterdam, Delfshaven en Schiedam.

De aanstelling had hij verworven op advies van de rentmeester-generaal van Voorne, die voor het samenstellen van de voordracht had moeten uitzien naar „luyden van eere”²⁾. De vermeerderde opbrengsten waren toe te schrijven aan een verbeterde techniek. Men was begonnen te vissen met een zegen.

De afslag met de daarbij behorende bank kwam „op ten dijck bij de Capelle”. Hoogheemraden van Delfland verleende acte van consent. Een afschrift van deze acte is gepubliceerd in 1907 in *Genealogische en Heraldische Bladen*, op blz. 169. Het stuk is gedagtekend 29 juli 1539. Het trekt verder de aandacht, dat *Engelbrecht Huygenz.* voornemens was de zalm en de andere vis (steur, zeehond, bruinvis en elft) te verkopen „tot geryff van allen menschen”. Deze toevoeging doet merkwaardig modern aan.

Robert L. Heilbroner schrijft in „*The Wordly Philosophers*”, volgens de Ned. vertaling van *J. E. Kuiper* „*De Filosofen van het dagelijks brood*” (H. J. Paris, Amsterdam 1955) op blz. 50 bij de bespreking van *Adam Smith* „Het lag niet in zijn bedoeling, de belangen van een bepaalde klasse te verdedigen. Hij heeft gepoogd de rijkdom van de gehele natie te bevorderen. En welvaart bestaat volgens hem (*Adam Smith*) uit de goederen, die door alle mensen gebruikt worden, let op a 11 e — dat is een democratische en daardoor radicale opvatting van welvaart. Hier zijn wij in de moderne wereld, waar de stroom van goederen en diensten waarvan iedereen kan profiteren het uiteindelijk doel is van het economisch leven”. Een mens met zulke moderne opvattingen nu, was, ruim twee eeuwen voordat *Adam Smith* zijn *Wealth of Nations* het

¹⁾ A.R.A. Domeinen Holland, inv. nr. 507, fo 3 vso.

²⁾ A.R.A. Grafelijkheidsrekenkamer Holland, inv. nr. 1446 fo LIX.

Ewout van Couwenhoven
schepen van Rotterdam
1656 en 1657.

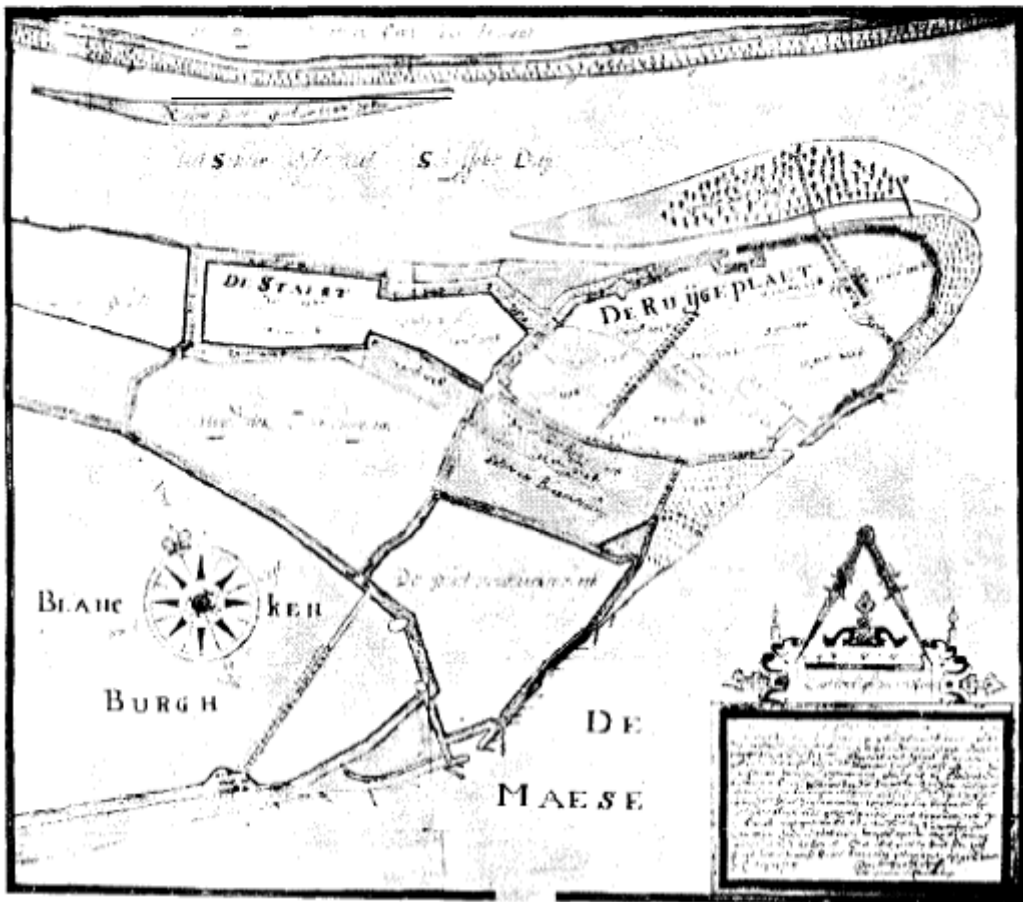

Mr. Allard van Couwenhoven (Kouwenhoven)
secretaris van Rotterdam
1638—1680.

Cornelis van Couwenhoven (Kouwenhoven)
schepen van Rotterdam,
bewindhebber O.I.C.

Dr. C. Veltenaar merkt in zijn nog te noemen proefschrift op t.a.p. blz. 15, dat de Brielse rederijders zeer reformatorisch gezind waren, dat hun hoofden een meer dan lijdelijke rol hebben gespeeld in de geuzentijd, en dat zij zelfs bij de beeldenstorm op de voorgrond traden. De voor de hand liggende conclusie is : in een dergelijk milieu passen geen kruisen. Wij zien dan ook, dat *Willem van Couwenhoven* (1592—±1659) burgemeester van Rotterdam, etc. neef (*oomzegger*) van *Jacob Jacobsz.*, de heer van de Oude en Nieuwe Struyten, het wapen met de haringen en granaatappels voerde. De Maassluisse familie voerde in die dagen alleen (granaat)appels. *Jan Aldertsz.*, de weesmeester voerde daarbij een vis tussen een vlucht als helmteken. De drie haringen zullen ontleend zijn aan het Erielse stambuis, gelegen aan de Noordzijde van het Maerlant, genaamd „de drie haringen”. De granaatappel symboliseert rijke zegen en vruchtbaarheid. Het ontbreken dezer vrucht wordt in het O.T. als een strafgericht Gods beschouwd. (Joël; 12.)

licht deed zien (1776): *Engelbrecht Huygensz.* op Maeslantsche sluis. Behalve dat hij het vroom bewaarde, de zalm afsloeg, verkocht, uitsneed of zoutte, beviste hij het zand in de Maas van de mond van de Bernisse tot aan de Zwarte Waal, dat is de oostpunt van Rozenburg, met zijn schuttingen. Ook pachtte hij het staal aan staalduinen tegen V £ X s 'sjaars. Men schreef nog steeds A.D. 1539.

Ongeveer twintig jaar later betaalde zijn zoon, Meester *Allaert Engelbrechtsz.* aan pacht voor de visserij aan de (staal) duinen, om te „bevisen tzijne pericule ende fortuyne zonder eenige gracie ofte quytsceldinge van zijnen pacht te mogen eyschen” jaarlijks VcXXV£, dus meer dan 100 maal het bedrag van zijn vader. Omstreeks 1559/60 moet deze Mr. *Allaert Engelbrechtsz.*, die evenals zijn vader afslager en vroombewaarder was geweest en de tienden in Zuytmaeslant eveneens meer dan eens had gepacht, zijn overleden. Het Hodenpijlse leen, dat zijn vader in 1527 had verworven en dat met niet te volgen overgangen al vóór 1357 in het bezit van leden van het geslacht van *Koudenhoven* was geweest — in 1392 werd het door *Clemeynse van Koudenhoven Willemsdr.* verheergewaad met een zalm van zes schellingen — had hij reeds in 1555, na het overlijden van zijn vader, van de hand gedaan. De ervaringen, die *Vranck Boon Florisz.*, de zoon van *Floris Boon van Koudenhoven*, die 14 april 1486 zegelde met een kruis als wapen ³⁾, in woelige tijden had opgedaan (zie hiervoor Dr. S. W. A. Drossaers = Nassau Domeinraad, regesten op de leenregisters, onder Maasland) waren niet bijzonder aangenaam. De hoogheid van Hodenpijl was ten einde. Mogelijk was dit de beweegreden. Het waarom laat zich hier slechts gissen.

Gelukkig maakt een inschrijving in de rekening van de 10e penning van *Maasland* van 1561 in verband gebracht met een notariële acte van 9 april 1641, uit het protocol van notaris *Heynrick van Vlyet* ⁴⁾ het mogelijk zijn nageslacht te vermelden.

Bij zijn huisvrouw *Leuntge Piefers*, in de wandeling genaamd *Leun Meester Alderde*, had hij gewonnen *Jacob Alderfsz.*, *Pieter Alderfsz.*, en *Engelbrecht Alderfsz.* *Jacob* en *Engelbrecht* waren, volwassen geworden, naar Den Briel verhuisd, terwijl *Pieter* op Maeslantsche sluis was blijven wonen. Uit de publicaties van *De Jager* in het Algemeen Nederlandsch Familieblad, jaargang 1895, blz. 52 e.v. weten wij, dat deze *Jacob van Couwenhouen* (1543-1616) o.m. aannemer van publieke werken was, raad in de vroedschap, schepen, dekenmeester van het viskopersgilde, penningmeester van de grote visserij, ontvanger van de geestelijke goederen, raad in het college van de admiraliteit te Rotterdam, burgemeester en schout van Den Briel. Hij behoorde tot die „visserlui uit Maeslandsluis” die zich korte tijd na de verlossing van het gehate Spaanse juk in Den Briel vestigden. De toestand was daar in de tweede helft der 16e eeuw slecht, er heerste malaise, de stad was aan het kwijnen, het onderhoud van de zeedijken kostte handen vol geld, de visserij was teruggelopen tot nog slechts twee buizen ⁵⁾.

Het ontbrak niet aan vis. Dat voedsel voor hongerend West Europa werd nog steeds dagelijks meer en meer te Maeslantsluis aangebracht

³⁾ A.R.A. Het klooster van den H. Bartholomeus in Jeruzalem, inv. nr. 70.

⁴⁾ A.R.A. Not. Archief inv. nr. 5490.

⁵⁾ Dr. C. *Veltenaar*: „Het Kerkelijk leven der Gereformeerden in Den Briel tot 1816” (Academisch proefschrift) blz. 73.

en ook deze, door de vijand platgebrande, nederzetting ging gouden jaren tegemoet, die op haar zelfstandigwording uitliepen (1614).

Edoch, de omstandigheden maakten dat Rotterdam de hegemonie behield. En zo zien wij, dat het nageslacht van onze regent, haringkoper-reder in de eerste helft der 17^e eeuw naar Rotterdam verhuist.

Bijlsma illustreert in *Rotterdams Welvaren* zijn rijkdom en wijst er op hoe het verworven vermogen in de brouwerij werd geïnvesteerd en verdere welvaart bracht.

Jacob Jacobsz. van Couwenhoven
Brouwer in de „Twee Klimmende Leeuwen”
Historisch Museum Rotterdam

De posten, die de *van Couwenhovens* daar in de regering bekleedden, zijn gemakkelijk na te gaan bij *Unger: De Regeering van Rotterdam*. Het is bekend, dat onder hen zeer vooraanstaande remonstranten waren en dat men in de loop der jaren nauw geliëerd raakte met de nakomelingen van *Hogerbeets*, van de Loevesteinse fractie en van Jonkheer *Willem van Outshoorn*, de baljuw uit 's-Gravenhage, die in de dagen van de godsdiensttwisten uit zijn ambt werd gestoten.

De stamvader van deze tak *Jacob Jacobsz.*, wiens portret met de levendige bruine ogen nog in het Hist. Museum van Rotterdam valt te bewon-

deren — hij voerde het kruis als wapen —, werd heer van de Oude en Nieuwe Struyten na de dood van de landsadvocaat *Johan van Oldenbarneveldt*.

Ook met de Dordtse regeringskringen was men verweven. In een nog te publiceren genealogie zullen de verschillende relaties duidelijk naar voren treden.

Bij mijn onderzoek *Verolme*, omtrent welk geslacht in geen enkele verzameling, noch in enige gedrukte bron iets werd gevonden, — mogelijk bevat het in 1955 verschenen werk van wijlen Jonkheer Mr. *F. Beelaerts van Blokland*: Het geslacht Beelaerts, met de mededeling, dat *Loey van Olmen*,† vóór 1464 bij *Margriet* dochter van *Peter Beelaerts* twee zonen *Peter* en *Henrich van Olmen* had, een aanwijzing in welke richting verder moet worden gezocht voor de opvoering van de stamreeks - - stuitte ik via de aangehuwde geslachten *Loenius* en *de Back* ook op deze Rotterdamse van *Couwenhovens*.

Omtrent het nageslacht van *Engebrecht Aldertsz.*, moet ik zeer onvolledig zijn. *De jager* vermeldt dat hij stierman was, terwijl, volgens zeker handschrift bij de Hoge Raad van Adel in eigendom, zijn zoon *Rochus* premier du *chambre du Duc de Guise* en consul der Nederlanden te Marseille moet zijn geweest. Dit 18e eeuwse handschrift, dat wat de oudste generaties betreft onjuist is, doch zich niet schuldig maakt aan verfraaiing der feiten, noemt als grootvader van Mr. *Allaert Enge(l)brechtsz.*, — het geeft hem een *Jacob* tot vader en is hierin dus mis (niet

Allaert Jacobsz.) — *Vrank van Kouwenhoven*, geboren Maesland. In feite was deze grootvader, naar wij gezien hebben, *Huych* genaamd. *Vrank* zou dus de naam van de overgrootvader geweest kunnen zijn. Deze *Vrank* zou dan bovendien als zoon nog gehad hebben *Leonard van Kourvenhoven*, ook genaamd *Boon van Kouwenhoven*. Inderdaad heeft deze *Lenaert* bestaan, omtrent hem is, met enige reserve, één en ander te vinden in de Ned. Leeuw van 1953, kolom 124. Hij woonde aanvankelijk onder Maasland en was

Cornelis van Couwenhoven 1632-1692

Schepen van Rotterdam. Bewindvoeder O.I.C., naar een schilderij van D. van der Werff, Rijksmuseum Amsterdam

daar schout geweest, evenals zijn broer *Pieter*. Ook zij voerden het kruis als wapen. Een *Huych Vrancken van Kou(d)wenhoven* heb ik nog niet gevonden, wel een *Huych Vrancken*, doch ik ben in twijfel, of dit de gezochte is.

Van het wel en wee van de nakomelingen van *Pieter Aldertsz.* zijn mij daarentegen weer zeer veel feiten bekend geworden. Begin van dit jaar is mij gebleken, dat deze tak nog niet is uitgestorven, doch, tot voor kort nog steeds als visser, voortleeft. Dank zij het feit, dat de registers van de Burgelijke Stand thans tot 1882 naar de Rijksarchieven zijn overgebracht was het mogelijk à la minute inzicht te verkrijgen in het 19e eeuwse verloop van deze Familie.

De Rijksarchivaris in Noord-Holland, Mr. *J.W. Groesbeek* moet hier zeker een woord van dank ontvangen voor zijn medewerking.

Na het overlijden van Mr. *Allaert Engebrechtsz.* kwam de visafslag in andere handen. De familie *Nelis*, die thans bloeit in het geslacht *Beels*, zien wij met dit ambt begiftigd. *Pieter Aldertsz.* blijft geïnteresseerd in de zalmvisserij. Hij is eigenaar van 3 schuttingschuiten, medeparticipant in het oude taanhuis en veerman op Heenvliet. Voorts dient hij de kerk als ouderling en verzorgt hij als lantaarnopsteker de vuren van de bakens op de havenhoofden. Of hij gelijk zijn vader ook nog herbergier was, heb ik niet gevonden.

Regentenstuk (copie van *C. W. Smith* naar een verloren origineel). Geheel links met het octrooi in de linkerhand *Jan Aldertsz. (van) Kouwenhoven*, weesmeester en regent van het weeshuis 1675. Maassluis -- *Govert van Wijnstichting*.

Als Maassluis eenmaal zelfstandig is, maken zijn zonen deel uit van de dorpsregering, één van zijn kleinzonen is nog weesmeester en regent van het weeshuis, doch daarna is het afgelopen. De familie is gedifferentieerd als zeemansfamilie, waarvan sommigen op latere leeftijd één der vele kleine ambtjes van de visserij bedienen.

In bepaalde takken was het beroep van stierman en (of) grootschipper welhaast erfelijk geworden. Zij waren de Hollandse *Pêcheurs d'Islande* (IJslandvaarders), één werd commandeur op een walvisvaarder. In deze takken huwde men in gezagvoerderskringen en was de andere partij, zo het goed was, uit een even vroom als oud en welgeboren geslacht gesproten. Men verwierf na het huwelijk al spoedig een eigen woning, niet groot, doch zeker niet altijd met hypotheek bezwaard. Op latere leeftijd leende men wel geld op onderpand van hypotheek aan vissers, doch dit kwam in de 18^e eeuw veel minder voor. Was men eenmaal aan het rentenieren toe, hetgeen voor een steeds kleinere groep mogelijk was, dan werd men nog aangesproken met stierman of schipper. De meerdere werd door de mindere gegroet met het hoofddekseel. 's Winters droeg men een bontmuts en altijd bewaarde men zeer nauwlettend afstand.

In de vorige eeuw was men in de geest één met de reveilkringen, zonder van de bloedverbondenheid met de *Van Zuylen van Nyevelts*, *Twent van Roosenburg* en de *Hoest* nog enige weet te hebben. Men ontwikkelde een eigen stijl, die het neo-calvinisme wist te onderkennen als gevolg van de bij de opvoeding meegekregen waarschuwingen tegen het intellectualisme. Men streed tegen de „liberalismus“, koesterde daarbij de bloedbanden en bewaarde de familieband over vrijmetselarij heen. Men ging afwisselend door voor een heilige of voor een zonderling. Men wist zich doemwaardig, hield bij het lezen van de 90ste Psalm, gekomen zijnde bij de woorden: „En het uitnemendste van die is moeite en verdriet“ even op, greep bij de familiehoogtijdagen naar de 103e Psalm en zong bij de groeve van één zijner dierbaren Psalm 68 : 2.

Doperse godsdienstigheid bleef niet geheel buiten deze kringen. Vooral daar, waar, mede onder invloed van de gezelschappen, het sociale isolement werd doorbroken en men verzwakte in het vermogen tot eigen oordeelvorming.

De Engelse oorlogen zijn voor sommige talcken van het geslacht *van Kouwenhoven*, hetwelk al spoedig te Maassluis *Kouwenhoven* werd genoemd, onder welke naam het thans nog te Enkhuizen voortleeft, zeer noodlottig geworden. Verarmd en bij de geboorte reeds als het ware bestemd om onvermogen en bijgevolg ondergeschikt visser te blijven, zijn deze verwanten van machtige regenten steeds meer in het nauw gekomen en hebben zij, die de belijdenis en het beroep hunner vaderen trouw gebleven waren, hun slaapstede gevonden in kleine kelder-woningen. Doch ook aan deze ellende kwam voor de overgeblevenen een einde. Niet na de tweede wereldoorlog. Ook niet door een almachtige staat, maar door een zelfstandige beslissing om naar elders te vertrekken. Anno 1792 vertrok *Willem Pietersz. Kourvenhoven* met vrouw en kinderen van Maassluis naar Enkhuizen. Slechts deze wettige afstammeling van *Engelbrecht Huygenz*, heeft nakomelingen nagelaten, die zich tot heden in de mannelijke lijn hebben voortgeplant. Zij wonen voornamelijk te Enkhuizen. De overige takken zijn zeer waarschijnlijk uitgestorven, naar op grond van een nauwgezet onderzoek mag worden geconcludeerd ⁶⁾.

In de voor de kleine man zeker niet rooskleurige 19^e eeuw werd daar als kleinzoon van voornoemde *Willem Pietersz.*, posthuum, op 18 november 1810 geboren *Hendrik Kouwenhoven*. Deze *Hendrik* werd visser en blonk uit door zijn verstand van dit vak, schrijft zijn achterkleinzoon, zo

zelfs, dat hij al spoedig 3 vaartuigen had. Een grote botter, waarmee hij zelf viste en 2 kleinere, die hij verhuurde.

Zijn zoon *Albert* nam na zijn dood deze 3 vaartuigen over. Ook hij viste nog enkele jaren, doch voelde meer voor de handel en werd vishandelaar. Hij zoutte ansjovis en rookte bokking, eerst voor het binnenland bakbokking en later ook voor Duitsland, de z.g. taaië bokking. Op zekere morgen stond hij aan de haven, toen een heer hem naderde, die hem aansprak en vroeg of hij iemand kende, die idee had in het leggen en herstellen van telefoonkabels. Na wat heen en weer gepraat werd *Albert* zelf voor dit plan gewonnen. De botter werd wit geschilderd en de bun er uit verwijderd.

Nog dertig jaar werd dit werk tot grote tevredenheid van het Rijk verricht.

De thans 87 jaar oude heer *Hendrik Kouwenhoven* (portret hierboven) nam na het overlijden van zijn vader de zaak over. Naast de vishandel heeft hij het werk met de telefoonkabels 40 jaar lang gedaan. De botter, die te oud geworden was, werd vervangen door een ijzeren schip met een 60 p.k. *Berkelmotor*. Dit vaartuig werd *Wally* gedoopt en droeg daarmee de naam van de toenmalige directeur-generaal van de P.T.T., de heer *Coletta*.

H.M. de Koningin betuigde haar tevredenheid door de Heer *Kouwenhoven* te onderscheiden met de eremedaille in goud, verbonden aan de orde van Oranje-Nassau.

De drooglegging van de Zuiderzee stuwde de nakomelingen van deze zeer oude vissersfamilie, — mogelijk behoorde *Floris die Visscher*, knape anno 1349 en zoon van *Dirck die*

⁶⁾ Het is opmerkelijk, dat alle onderzoekers, die zich nu welhaast een eeuw met de naam *Kouwenhoven* hebben bezig gehouden, zowel binnen- als buitenlanders, nimmer op het idee zijn gekomen eens na te gaan, wat omtrent deze naam wel in het Maassluisse notariële archief zou zijn te vinden. Niettegenstaande „Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Gräflichen Häuser“ de genealogie van het Oostenrijkse Grafelijke Huis *von Coudenhove-Kalergi*, vooraf laat gaan door de aan het slot van deze bijdrage te noemen oorkonde van 1243. In 1938 werd nog voor een onderzoek *Kouwenhoven* van Duitse zijde in Nederland een bezoek gebracht aan alle bekende instellingen en aan vele in aanmerking komende plaatsen. Enkhuizen en Maassluis werden overgeslagen. In laatstgenoemde plaats had welhaast ieder kind kunnen vertellen, dat er lang een oude beurtschipper (zie foto) geweest was, die het wapen *Kouwenhoven* (van zijn grootmoeder) op zijn schuit geschilderd, had gevoerd.

Visscher, ridder ⁷⁾ tot dit geslacht en is hij identiek aan *Florens van Coudenhove*, die op 1 juni 1365 erkende geen rechten te hebben op het veer tussen Maassluis en Den Briel -, in een nieuwe richting en naar het schijnt niet zonder succes.

D. VAN BAALEN,
Gemeentearchivaris van Maassluis